

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžk/20/2018
Identifikačné číslo spisu: 1017200501
Dátum vydania rozhodnutia: 21.05.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1017200501.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Mariána Trenčana a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobcu: AKADÉMIA MÉDIÍ, odborná vysoká škola mediálnej a marketingovej komunikácie v Bratislave, n. o., so sídlom Zámocká 6455/10, 811 01 Bratislava, IČO: 37 924 478, zastúpený: Zahoráková & Partners, s.r.o., Krasovského 13, Bratislava, proti žalovanému (v konaní sťažovateľ): Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, so sídlom Stromová 1, Bratislava, o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/68/2017-67, 1S/247/2017, 1S/248/2017, 1S/249/2017, ECLI:SK:KSBA:2017:1017200501.2 zo dňa 7. decembra 2017 v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí žalovaného, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť zamieta.

Žalobcovi sa priznáva proti sťažovateľovi právo na plnú náhradu trov kasačného konania.

Odôvodnenie

I. Konanie na správnom orgáne

1. Štyrmi samostatnými rozhodnutiami Ministra školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „minister“) zo dňa 18.01.2017, ktoré boli všetky označené rovnakým číslom 2016-26493/51990:5-15A0, bola podľa § 102 ods. 3 písm. d) v spojení s § 83 ods. 9 zákona č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vysokých školách“) vysokej škole „Akadémia médií, odborná vysoká škola mediálnej a marketingovej komunikácie v Bratislave“ pozastavená platnosť priznaného práva udeľovať akademický

titul bakalár v štyroch študijných programoch v študijnom odbore „masmediálne štúdiá“ (ďalej len „preskúmané rozhodnutia“). Rozhodnutia boli nadpísané hlavičkou „Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky“, „Peter Plavčan minister“.

II.

Konanie na krajskom súde

2. Žalobca identifikovaný v záhlaví tohto rozsudku podal na Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) proti všetkým štyrom rozhodnutiam správnu žalobu, pričom za žalobcu okrem seba (tam ako žalobcu v 1. rade) označil ako žalobcu v 2. rade aj vysokú školu s názvom Akadémia médií, odborná vysoká škola mediálnej a marketingovej komunikácie v Bratislave (s odkazom na Uznesenie Vlády Slovenskej republiky č. 521 zo dňa 10.08.2011). Za žalovaného v 1. rade označil žalovaného identifikovaného v záhlaví tohto rozsudku, za žalovaného v 2. rade ministra.

3. Rozsudkom č. k. 1S/68/2017-67, 1S/247/2017, 1S/248/2017, 1S/249/2017 zo dňa 07.12.2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) krajský súd zrušil všetky štyri preskúmané rozhodnutia a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

4. Krajský súd zastavil konanie voči žalobcovi v 2. rade (k tomu body 78 - 80 odôvodnenia napadnutého rozsudku). Ako so žalovaným konal len so žalovaným v 1. rade (v texte rozsudku len „žalovaný“ a „sťažovateľ“) s poukazom (bod 77 odôvodnenia napadnutého rozsudku) na § 180 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“).

5. Výrok o zrušení preskúmaných rozhodnutí odôvodnil krajský súd najmä tým, že ich považoval za nepreskúmateľné (nedostatočné odôvodnenie), mal za to, že trpia vážnymi formálnymi vadami (všetky preskúmané rozhodnutia boli vydané pod rovnakým číslom; mali bližšie nešpecifikovanú hlavičku - nebol riadne a nezameniteľne označený orgán verejnej správy; boli podpísané bližšie nešpecifikovanou osobou bez uvedenia mena, priezviska a funkčného zaradenia; neboli opatrené úradnou pečiatkou orgánu verejnej správy). Ďalej boli dôvodom ich zrušenia aj vady konaní, ktoré viedli k preskúmaným rozhodnutiam (žalobca nebol upovedomený o začatí správneho konania; nebol vyzvaný na vyjadrenie k podkladom rozhodnutia a navrhnutie dôkazov; nijako s ním orgán verejnej správy nekonal ako s účastníkom konania). Napokon podľa krajského súdu v preskúmaných rozhodnutiach chýba vymedzenie vytykaných nedostatkov, ktoré mali viesť k pozastaveniu platnosti práv.

III.

Kasačná sťažnosť žalovaného

A)

6. Proti rozsudku krajského súdu podal dňa 01.02.2018 žalovaný včas kasačnú sťažnosť, ktorú odôvodnil tak, že ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu (§ 440 ods. 1 písm. b/ S.s.p.), krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f/ S.s.p.), a krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.). Žiadal zrušenie napadnutého rozsudku; tiež navrhol priznať kasačnej sťažnosti odkladný účinok.

7. Sťažovateľ tvrdil, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil, keď zastavil konanie proti žalobcovi v 2. rade; podľa neho žalobca (v 1. rade, teda „AKADÉMIA MÉDIÍ, odborná vysoká škola mediálnej a marketingovej komunikácie v Bratislave, n. o.“) nemal procesnú subjektivitu. Tvrdil, že len žalobca v 2. rade bol účastníkom správneho konania a preskúmané rozhodnutia zaväzujú len jeho. Uviedol, že hoci ide o tú istú právnickú osobu, žalobca v 2. rade je vysokou školou, na rozdiel od žalobcu v 1. rade.

8. Ďalej sťažovateľ namietal, že krajský súd porušil jeho právo na spravodlivý proces, keď neposúdil jeho návrh na odmietnutie žaloby kvôli zneužitiu práva. To videl v tom, že žalobca údajne prijal na dotknuté študijné programy 37 študentov práve v deň, kedy podal aj správnu žalobu. Tým sa podľa sťažovateľa snažil konvalidovať nezákonné konanie. Sťažovateľ v postupe súdu videl zvýhodnenie žalobcu.

9. Napokon sťažovateľ namietal, že krajský súd neposúdil jeho argument o nevykonateľnosti petitu správnej žaloby, zrušil preskúmané rozhodnutia a vrátil vec sťažovateľovi na ďalšie konanie, ale v odôvodnení rozsudku dostatočne jasne neuviedol, ako má sťažovateľ vo veci ďalej presne postupovať. Tvrdil, že v danom prípade nie je možné ďalej konať v tej istej veci, že správny orgán musí vychádzať zo skutkového stavu existujúceho v čase vydania rozhodnutia, pričom minister by musel opätovne skúmať skutkový stav, to však nemôže urobiť bez novej akreditácie, ktorú je príslušná vydať len Akreditačná komisia. Ďalej uviedol, že Akreditačná komisia nie je povinná iniciovať novú akreditáciu, pričom aj keby k tomu došlo, nešlo by o pokračovanie v konaní, ale išlo by o novú vec, proti inému účastníkovi konania (žalobca, ktorý nebol účastníkom pôvodného správneho konania). Mal teda rozsudok za nevykonateľný, čo považuje za dôsledok nesprávneho posúdenia veci. Keďže sa krajský súd nevysporiadal s týmto argumentom, je rozsudok podľa sťažovateľa v tejto časti nepreskúmateľný.

10. Sťažovateľ uviedol, že keď krajský súd presne neuviedol, ako má po vrátení veci ďalej postupovať, vystavil ho právnej neistote, pretože nevie, čo má robiť, aby splnil povinnosť uloženú mu rozsudkom.

11. Návrh na priznanie odkladného účinku odôvodnil sťažovateľ tým, že napadnutý rozsudok ho núti konať v rozpore s ústavou (nemôže totiž vydať nové rozhodnutia v tom istom konaní, v tej istej veci a voči tomu istému účastníkovi konania), čím vystavuje sťažovateľa aj účastníka správneho konania závažným právnym následkom.

B)

12. Žalobca vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti ju navrhol zamietnuť. Argumentoval, že vysokou školou je tu sama nezisková organizácia (žalobca), ktorej bol udelený štátny súhlas. Ďalej mal za to, že je nedôvodná námietka vo vzťahu k neposúdeniu návrhu sťažovateľa na odmietnutie žaloby, pričom poukázal na to, že právo na spravodlivý proces nie je právo na to, aby bol sťažovateľ v konaní úspešný. Tiež nesúhlasil s tým, že by vrátenie veci na ďalšie konanie po zrušení preskúmaných rozhodnutí bolo nesprávnym právnym posúdením veci. Vo vzťahu k návrhu na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti uviedol, že sťažovateľ nepreukázal hrozbu vzniku závažnej ujmy, ani to, o aký druh ujmy by malo ísť.

C)

13. Sťažovateľ reagoval vyjadrením, v ktorom uviedol, že účastníkom správneho konania bola vysoká škola (žalobca v 2. rade), nie nezisková organizácia (žalobca v 1. rade, s ktorým konal krajský súd). Poukázal na povinnosť zosúladiť názov právnickej osoby s názvom vysokej školy. Mal za to, že aj keby išlo o tú istú osobu, prinajmenšom je žalobca nesprávne označený a krajský súd tak porušil zákon.

14. Uviedol, že nevyjadrenie sa krajského súdu k návrhu na odmietnutie žaloby znamená znemožnenie brániť sa voči nevyhoveniu návrhu, v čom vidí porušenie práva na spravodlivý proces. Poukázal na to, že konanie žalobcu je špekulatívne a v rozpore s dobrými mravmi.

15. Ďalej zasa zopakoval argumentáciu o nevykonateľnosti rozsudku v časti vrátenia veci na ďalšie konanie, trval na tom, že môže vydať len rozhodnutia, ktoré budú zaväzovať žalobcu do budúcnosti, nie so spätnou účinnosťou. Tvrdil, že ak by sa začala nová akreditácia, išlo by o nové správne konanie, a nie o pokračovanie v konaní po vrátení veci.

16. Napokon argumentoval v prospech priznania odkladného účinku kasačnej sťažnosti tvrdiac, že mu

hrozia sankcie (pokuty a náhrada škody resp. finančné zadosťučinenie) v prípade, keď by buď nerešpektoval napadnutý rozsudok, alebo rozhodol v rozpore so zákonom, alebo by nekonal vôbec.
IV.

Právne názory kasačného súdu

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako súd kasačný preskúmal rozsudok krajského súdu v medziach sťažnostných bodov (§ 438 ods. 2, § 445 ods. 1 písm. c/, ods. 2 S.s.p.), pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 1 S.s.p.) a že ide o rozhodnutie, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 a ods. 2 S.s.p.), vo veci v zmysle § 455 S.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyselne dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je nedôvodná, preto ju podľa § 461 S.s.p. zamietol. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 21.05.2019 po tom, ako bol termín vyhlásenia rozhodnutia predpísanými spôsobmi zverejnený.

18. Kasačnému súdu pripadlo rozhodnúť o sťažnostných bodoch, ktoré sa týkali otázok predovšetkým procesného charakteru. Sťažovateľ nenamietal proti ťažiskovým záverom z odôvodnenia napadnutého rozsudku, teda proti tomu, že preskúmané rozhodnutia sú nepreskúmateľné a žalobcovi nebolo umožnené realizovať postavenie účastníka konania v procese zhromažďovania podkladov rozhodnutia.

19. Argumentácia sťažovateľa k prvému sťažnostnému bodu nepresvedčila kasačný súd o tom, že by krajský súd pochybil, keď konal so žalobcom ako s neziskovou organizáciou, ktorej právna subjektivita sa odvíja od rozhodnutia o jej registrácii. Naopak, rozhodnutie o udelení súhlasu pôsobiť ako súkromná vysoká škola nekreuje novú právnu subjektivitu žalobcovi ako už existujúceho subjektu, ale ho iba činiť spôsobilým na pôsobenie ako vysokej školy a umožňuje mu relevantne vstupovať aj do príslušných správnych konaní podľa zákona o vysokých školách.

20. Sťažovateľ správne poukazuje na to, že aj v správnych konaniach, ktorých výsledkom sú preskúmané rozhodnutia, bol žalobca účastníkom práve v dôsledku skutočnosti, že je (zároveň) vysokou školou. Nič to však nemení na skutočnosti, že svoju procesnú spôsobilosť odvodzuje od svojej existencie ako právneho subjektu, ktorým je práve nezisková organizácia. Je nepochybné, že vysoká škola a nezisková organizácia sú totožným subjektom, a v konaní pred krajským súdom bola táto totožnosť bezpečne ustálená, pričom bolo zrejmé, v akom právnom postavení bol žalobca (pozri aj body č. 78-80 odôvodnenia napadnutého rozsudku).

21. Poukazovanie na nesplnenie povinnosti zosúladiť názov právnickej osoby s názvom vysokej školy, je v tejto súvislosti irelevantné. Navyše, mimo predmet konania, kasačný súd vyslovuje pochybnosť o splniteľnosti takejto povinnosti uvedenej v texte § 113ae zákona o vysokých školách spôsobom, na ktorom nástojí sťažovateľ, teda vynechaním identifikátora právnej formy „n.o.“ (k tomu pozri § 4 zákona č. 213/1997 Z.z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby).

22. Vo vzťahu k námietke, že krajský súd nevyhovел návrhu sťažovateľa (z vyjadrenia k žalobe) na odmietnutie žaloby podľa § 28 S.s.p., a ani sa týmto návrhom nezaoberal, kasačný súd uvádza, že presvedčivosť súdneho rozhodnutia je zaiste vyššia, keď sa súd celkom konkrétne vyjadrí ku každému návrhu či aspoň trochu relevantnému tvrdeniu sporovej strany. Avšak z napadnutého rozsudku je celkom zrejmé, že krajský súd nevidel v žalobe žalobcu ani zjavnú šikanu, ani zneužitie práva či jeho evidentne bezúspešné uplatňovanie. Krajský súd naopak dospel k záverom, ktoré presvedčivo poukazujú na nezákonnosť preskúmaných rozhodnutí a preto poskytol žalobcovi ochranu pred takými nezákonnými správnymi aktmi sťažovateľa.

23. Kasačný súd tiež poukazuje na výnimočnosť možného postupu podľa § 28 S.s.p., čo dáva súdu zásadnú mieru diskrecie. Domnienky sťažovateľa, prečo v skutočnosti podal žalobca správnu žalobu, v skutkových okolnostiach sporu nemohli byť spôsobilé prevážiť nad závermi krajského súdu (proti ktorým sťažovateľ ani nenamietal), že rozhodnutia sú nepreskúmateľné a žalobca bol z procesu ich

vzniku neprípustne vynechaný.

24. Z bodu 54 odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že krajský súd si tento návrh všimol, teda ho neignoroval. Z toho, že žalobu neodmietol, naopak jej vyhovel, vyplýva, že tento návrh nepovažoval za dôvodný. Ak krajský súd dôjde k záveru, že boli upreté žalobcove práva spôsobom, ktorý ho oberá o právnu istotu, nie je nutné, aby bližšie vysvetľoval, prečo nevidel dôvod na aplikáciu výnimočného inštitútu odmietnutia šikanóznej žaloby.

25. Posledným sťažnostným bodom bolo tvrdenie sťažovateľa, že rozhodnutie krajského súdu bolo nepreskúmateľné a zároveň nevykonateľné v tej časti, kde krajský súd vrátil vec sťažovateľovi na ďalšie konanie. Sťažovateľ videl problém v tom, že by minister musel opätovne skúmať skutkový stav veci, aby mohol rozhodnúť podľa stavu v čase vydania rozhodnutia, pričom podľa sťažovateľa toto posúdenie patrí iba Akreditačnej komisii, ktorú nemožno nútiť, aby vykonala novú akreditáciu. Navyše, keby aj Akreditačná komisia dala nové vyjadrenie, išlo by už o novú vec, nie ďalšie konanie v tej istej veci.

26. Kasačný súd zastáva názor, že vrátenie veci sťažovateľovi na ďalšie konanie neznamená, že by tento musel vydať obsahovo rovnaké rozhodnutie. Je vecou sťažovateľa, aby posúdil, aký ďalší procesný postup je možný a potrebný a podľa toho v konaní postupoval. Preto ani nemožno trvať na tom, aby správny súd prikazoval presný postup, pretože ten môže byť závislý aj od ďalších zatiaľ neznámych právnych skutočností (napríklad zmena právnej úpravy v oblasti akreditácie, k čomu medzičasom aj došlo). Do úvahy môže samozrejme prichádzať aj nepokračovanie, resp. ukončenie správneho konania bez vydania meritórneho rozhodnutia tak, aby boli rešpektované práva a právom chránené záujmy účastníka konania, vrátane jeho právnej istoty.

27. Fakt, že správny orgán nebude môcť opäť vydať rovnaké rozhodnutie bez aktualizácie skutkových zistení, alebo prípadne bude musieť konanie ukončiť bez meritórneho rozhodnutia, teda neznamená, že by správny súd nemohol zrušiť nezákonné a práva účastníka konania porušujúce rozhodnutie správneho orgánu a vrátiť mu vec na ďalšie konanie. Naopak, sťažovateľovi je tak napriek zrušeniu jeho predchádzajúcich rozhodnutí poskytnutá možnosť prípadne ďalej realizovať svoju kompetenciu. Sťažovateľ sa teda bude musieť vecou znovu zaoberať a zvoliť primeraný postup.

28. Kasačný súd nepriznal kasačnej sťažnosti odkladný účinok, pretože sťažovateľ nepresvedčil súd o hrozbe závažnej ujmy. Za hrozbu takejto ujmy kasačný súd nepovažoval ani kreatívne úvahy sťažovateľa o tom, akými rozličnými spôsobmi by sa mohol svojou činnosťou pri rešpektovaní právneho názoru krajského súdu dopustiť nezákonnosti, za čo by potom mohol niesť zodpovednosť.

29. O trovách kasačného konania a trovách konania pred krajským súdom rozhodne krajský súd vo svojom novom rozhodnutí v zmysle § 467 ods. 3 S.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.